

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سبک زندگی فاطمی

(دفتر اول)

نگاهی به زندگانی با برکت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام
و رابطه آن با افزایش جمعیت

سفیران فاطمیه

این کتاب را مطالعه نموده و جهت استفاده در اختیار دیگران قرار دهید.

تقدیم به:

سبک زندگی فاطمی

نویسنده: سفیران فاطمیه
چاپ اول اسفند ۱۳۹۲
انتشارات قرآن صائد
تیراژ ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۲-۱۲-۰
قیمت ۲۴۰۰ تومان

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۳۰۰۹۳۰۰۲

سفیران فاطمیه آماده است این کتاب را به درخواست شما چاپ و در اختیارتان قرار دهد.
چاپ و نشر این کتاب بدون تغییر متن و محتوا آزاد است.

شهدای گمنامی که چون مادرشان
حضرت فاطمه علیها السلام
گمنامی مزار خویش را آرزو کردند.

فهرست مطالب

نیاز بشر به الگو.....	۹
اهل بیت <small>علیهم السلام</small> الگوهای نمونه و کارآمد.....	۱۰
خانه کوچک و خانواده ای با برکت.....	۱۰
الگوهای بدلی و منحرف.....	۱۱
خانواده و اجتماع در غرب.....	۱۲
بهترین الگوی فاطمیون.....	۱۲
۱. ازدواج تکمیل انسان، تکامل جامعه.....	۱۵
اقتدا و پیروی از حضرت زهرا <small>علیها السلام</small>	۱۶
ازدواج، زندگی مجدد.....	۱۷
بهترین بنا.....	۱۷
ترویج فرهنگ ازدواج.....	۱۸
به فکر خانه خود باشیم.....	۱۸
پرهیز از زندگی مجردی.....	۱۹
دلایل تجرد.....	۲۱
۲. ازدواج به هنگام.....	۲۳
شرط شیعه حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> بودن.....	۲۴
ازدواج به هنگام.....	۲۵
دستور خداوند به ازدواج به موقع دختران.....	۲۵
دلایل افزایش سن ازدواج.....	۲۷

۲۷	روایهای دست نیافتنی.....
۲۹	۳. ازدواج آسان.....
۳۱	ازدواج آسان.....
۳۱	ایمان و اخلاق یا فتنه و فساد.....
۳۳	افراط و تفریط غلط.....
۳۵	۴. ساده زیستی بهترین سلیقه زندگی.....
۳۶	درخواست از همسر به قدر توان.....
۳۷	ساده زیستی، بهترین سلیقه زندگی.....
۳۸	ساده زیستی حضرت زهرا <small>علیها السلام</small>
۳۸	دعوت به ساده زیستی با عمل.....
۳۹	اسیر مد و مدل.....
۴۰	مال و ثروت امانت خداست.....
۴۳	۵. در کنار خانواده.....
۴۴	فاطمیون دور از آتش دوزخ.....
۴۴	حضور مؤثر در خانه.....
۴۵	مدیر داخلی منزل.....
۴۶	کمک به مخارج زندگی.....
۴۶	اشتغال بانوان در قرآن.....
۴۸	سیره فاطمیون.....
۴۸	شیوه غریبون.....
۵۱	۶. فرزندان، گل‌های بهشت.....
۵۲	نجات در پیروی از خانواده فاطمه <small>علیها السلام</small> است.....
۵۳	فرزندان، گل‌های بهشت.....
۵۵	بهانه تراشی ممنوع.....

۵۵	حضور فعال اما غیر مستقیم زن در جامعه.....
۵۶	اجر و ثواب مادر.....
۵۷	۷. حفظ حریم‌ها و حرمت‌ها.....
۵۸	فرزندان در کنار والدین.....
۵۹	حفظ حریم محرم و نامحرم.....
۵۹	حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> مادر حجاب و عفاف.....
۶۰	برداشته شدن حریم‌ها و شکسته شدن حرمت‌ها.....
۶۱	آثار شوم عادی شدن روابط.....
۶۲	حفظ حریم در برابر نابینا.....
۶۲	گرفتار شدن زن در لجن‌زار غرب.....
۶۳	نتیجه مباحث فوق.....
۶۵	۸. شعر، شور و شعور فاطمی.....
۶۷	آشنایم کن به دین فاطمه <small>علیها السلام</small>
۶۷	اگر نبود فاطمه <small>علیها السلام</small>
۶۸	مقام فاطمه <small>علیها السلام</small>
۶۹	از من جدا مشو.....
۶۹	نوروز فاطمیه.....
۷۰	نوروز با بوی گل یاس.....
۷۱	هفت سین فاطمیه.....
۷۲	گل زیبای محمدی.....
۷۳	پیامک‌های فاطمی.....
۷۷	فهرست منابع.....
۷۸	سؤالات کتاب سیک زندگی فاطمی.....

نجات در فرهنگ اهل بیت علیهم السلام است

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

مثل أهل بيتي في أمّتي كمثل سفينة نوح في قومه، من ركبها نجي و تركها غرق.

اهل بيت من در میان اُمّت من همانند کشتی نوح در قوم او می باشند که هرکس بر آن سوار شد نجات می یابد و هرکه از آن فاصله گرفت، غرق و هلاک خواهد شد.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ﴾ (۱)

ای اهل ایمان دعوت خدا و پیامبرش را هنگامی که شما را به سوی حیات طیبه فرا می خوانند اجابت کنید.

نیاز بشر به الگو

بشریت برای پیمودن مسیر سعادت و کمال خود نیاز مبرم و ضروری به الگوهایی دارد که اعمال و رفتار آنان را سرمشق خود سازد و با آرامش و یقین راه سعادت و کمال را بیپیماید. به همین جهت خداوند متعال نمونه هایی کامل، جامع و با صفت ممتاز عصمت (۲) به بشریت عرضه داشت، و در قرآن خود فرمود: ﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ﴾ (۳) همانا برای شما در زندگانی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم الگوهای نمونه و نیکویی است.

اهل بیت علیهم السلام الگوهای نمونه و کارآمد

اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز اسوه حسنه و الگوهای نمونه و موفق به

۱. سوره انفال: ۲۴.

۲. عصمت نیرویی است که انسان معصوم را از هر نوع خطا و لغزشی حفظ می کند.

۳. سوره احزاب: ۲۱.

توفیق الهی هستند. چرا که پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

إِنِّي تَارِكٌ فِیْكُمْ الثَّقَلِیْنَ، مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضَلُّوا أَبَدًا،
کتاب الله و عترتی اهل بیتی و اینها لَنْ یَفْتَرِقَا حَتَّى یَرِدَا عَلَیَّ
الْحَوْضِ. (۱)

من از میان شما می‌روم و دو گوهر گران بها در میان شما می‌گذارم که اگر از آنها تبعیت کنید هرگز گمراه نمی‌شوید و آن دو قرآن و اهل بیت من می‌باشند که هرگز از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.

خانه کوچک و خانواده ای با برکت

در میان اهل بیت عصمت و طهارت عَلَيْهِمُ السَّلَام بهترین الگو برای تمامی مسلمانان بلکه تمام بشریت، خانه و خانواده حضرت فاطمه زهرا عَلِیْهَا السَّلَام است. خانواده ای که با ازدواج دو معصوم عَلَيْهِمُ السَّلَام شکل گرفت، خانواده ای که کوچک ترین لغزش و خطا در زندگانی آنان پدیدار نشد و ثمره آن نیز فرزندان معصوم عَلَيْهِمُ السَّلَام بود.

اگر بشریت بخواهد به زندگی پاک و نورانی و کمال خویش برسد، ناگزیر است که بر سر سفره اهل بیت عصمت و طهارت عَلَيْهِمُ السَّلَام بنشیند و زندگی آن بزرگواران را در تمامی زمینه‌ها الگوی خویش قرار دهد. بدیهی است هر چه به زندگی آن بزرگواران نزدیک شویم به سعادت و کمال نزدیک و هر چه از آن بزرگواران فاصله بگیریم در حقیقت از منبع نور و از حیات طیبه

۱. احتجاج طبرسی، ترجمه و شرح غفاری: ج ۲ ص ۵۰۲.

فاصله گرفته و به ظلمت و آلودگی های زندگی مادی نزدیک شده ایم.

الگوهای بدلی و منحرف

در برابر صراط مستقیم، شیطان و شیطان صفتان همواره تلاش می‌کنند الگوهای بدلی و غیر واقعی را بر سر راه انسانیت قرار دهند تا انسان‌های نا آگاه را به سوی خود فرا خوانده و گمراه سازند.

﴿وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ (۱)

شیطان قصد دارد تا انسان را گمراه کند و به بیراهه های دور بيفکند.

در این میان انسان‌های خردمند می‌توانند با اختیار خود الگوهای صحیح را انتخاب و از آن پیروی نموده تا به سعادت و کمال واقعی در دنیا و آخرت برسند. اما انسان‌های جاهل و سطحی نگر برای رسیدن به لذات زود گذر و فانی دنیا که نکبت‌ها و حسرت‌های فراوانی را به دنبال دارد، راه و رسم شیطان صفتان را انتخاب می‌کنند و هنگامی که ضررهای جبران ناپذیر انتخاب خود را می‌نگرند با حسرت و اندوه می‌گویند:

﴿يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا * يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ
فُلَانًا خَلِيلًا﴾ (۲)

ای کاش به راه رسول خدا می‌رفتم، ای وای بر من ای کاش با هر کسی دوستی نمی‌کردم.

زندگی اسلامی که در پرتو ایمان به خدا شکل، می‌گیرد مصداق بارزی از الگوهای رفتاری حضرات معصومین عَلَيْهِمُ السَّلَام است، و در مقابل آن زندگی به

۱. سوره نساء: ۶۰.

۲. سوره فرقان: ۲۷ و ۲۸.

سبک غیر اسلامی و غربی آن مصداق بارزی از زندگی شیطان، شیطان صفتان و منحرفان است.

خانواده و اجتماع در غرب

ثمره زندگی غربی چیزی جز تزلزل و فروپاشی خانواده‌ها و اجتماع بشری نیست. غرب تنها بُعد مادی زندگی را در نظر می‌گیرد و جنبه‌های حیوانی را الگوی خویش می‌سازد و آن را تبلیغ و ترویج می‌کند تا بشریت از حیات اخروی و زندگی معنوی فاصله بگیرد. برخی از مصادیق زندگی حیوانی غربی در بُعد خانواده عبارتند از: زندگی مجردی و فرار از مسئولیت پذیری، افزایش سن ازدواج و آمار طلاق، کاهش شدید زاد و ولد و از بین رفتن صله ارحام، رها نمودن فرزندان و تربیت غیر صحیح، برداشته شدن حریم محرم و نامحرم و شکسته شدن حرمت‌ها، افزایش شدید معضلات فرهنگی و اجتماعی و آمار جرم و جنایت و خیانت و...

بهترین الگوی فاطمیون

زندگانی کوتاه اما با برکت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام با امیرالمومنین علی علیه السلام، برگرفته از وحی الهی و مطابق با فطرت و هم سو با عقل و خرد انسانی است، نمونه ای کامل و جامع که می‌تواند مورد توجه تمام مسلمانان و حتی جوامع بشری از غیر مسلمانان قرار گیرد. هر خانواده ای که خانواده زیبای امیرالمؤمنین علی علیه السلام و فاطمه زهرا علیها السلام را الگوی خود قرار دهد محصول آن نیز فرزندان پیرو امام حسن، امام حسین و زینب کبری علیها السلام است و نتیجه روی گردان شدن از این خاندان سرنوشتی

نامعلوم و نامبارک خواهد بود.

آمار ۲۲ میلیون جوانی که تاکنون ازدواج نکرده اند از یک سو و توقعات بی جا و موانع متعدد بر سر راه ازدواج جوانان، از سویی دیگر که نتیجه نگران کننده آن کاهش شدید جمعیت پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام است، ضرورت ایجاد نهضتی فاطمی، علوی و الگو قرار دادن و عمل نمودن به سیره و روش آن بزرگواران را هر چه بیشتر نمایان می‌سازد. به جرأت می‌توان گفت سرمشق قرار دادن و عمل نمودن به فرازهایی از زندگانی با برکت حضرت زهرا علیها السلام که در این مجموعه جمع آوری شده می‌تواند تمامی مشکلات اجتماعی و معضلات فرهنگی را برطرف نموده و راه سعادت و کمال را به جوامع انسانی رهنمون سازد ان شاء الله.

و پیمودن این مسیر نورانی با توجه و توسل به آن عزیز خدا میسر خواهد شد.

یا فاطمة الزهراء یا بنت رسول الله یا قرّة عین الرسول
یا حجة الله علی خلقه یا سیدتنا و مولاتنا انا توجهننا
واستشفعنا و توسلنا بك الی الله و قدمناک بین یدی حاجاتنا
یا وجهة عند الله اشفعی لنا عند الله.

اقتدا و پیروی از حضرت زهرا عَلَيْهَا السَّلَام

پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

اقتدوا بالشمس فإذا غابت الشمس فاقتدوا بالقمر فإذا غاب

القمر فاقتدوا بالزهرة فإذا غابت الزهرة فاقتدوا بالفرقدين.

به خورشید اقتدا کنید، و هنگامی که غروب کرد به ماه اقتدا کنید،

پس از ماه به زهره اقتدا، سپس به فرقدين اقتدا و از ایشان پیروی

کنید.

اصحاب توضیح خواستند.

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

أنا الشمس و على القمر و الزهرة فاطمة و الفرقدان ^(۱) الحسن

و الحسين. ^(۲)

منظور از خورشید من هستم، و ماه علی عَلَيْهِ السَّلَام و زهره فاطمه عَلَيْهَا السَّلَام و

فرقدان حسن و حسین عَلَيْهِمَا السَّلَام هستند.

۱ ازدواج تکمیل انسان

تکامل جامعه

۱. فرقدين: دو ستاره‌ای که کنار ستاره قطبی هستند.

۲. معانی الاخبار: ص ۱۱۴.

حضرت مهدی علیه السلام فرمودند:

و فی ابنة رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لی أسوة حسنة
الگوی نمونه و نیکوی من فاطمه علیها السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
است. (۱)

ازدواج، زندگی مجدد

ازدواج هدیه ای الهی است که در پرتو آن انسان به کمال و اجتماع بشری به تکامل می رسد. یکی از مهم ترین اولویت های زندگی از نظر اسلام، ازدواج است. این اولویت به ویژه برای بانوان از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. ازدواج اگر با ملاک های اسلامی صورت گیرد زندگی و حیات مجدد است. و در غیر این صورت می تواند مرگ تدریجی باشد.

بهترین بنا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

ما بنی بناءً فی الاسلام احبّ الی الله عزوجل من التزویج. (۱)

هیچ بنایی در اسلام برپا نشده است که نزد خدای عزوجل محبوب تر از ازدواج باشد.

سعادت و کمال انسان در ازدواج نهفته است به گونه ای که اگر کسی ازدواج نکند هرچند به ظاهر صاحب تحصیلات و مناصب اجتماعی یا معارف بالا باشد. اما نمی تواند از نواقص زندگی مجردی و مشکلات

روحی و روانی که به دنبال دارد دوری کند.

ترویج فرهنگ ازدواج

از اقدامات مهم رسول خدا ﷺ عمل نمودن به آیات قرآن در جهت

ترویج ازدواج بود.

﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ (۱)

مردان و زنان مجرد را همسر دهید و نیز غلامان و کنیزان شایسته را به همسری یکدیگر در آورید، اگر فقیر باشند خداوند از فضل و کرم خود آنان را بی نیاز می‌کند که خدا وسعت دهنده و آگاه است.

به فکر خانه خود باشیم

پیامبر اکرم ﷺ علاوه بر ترویج فرهنگ ازدواج و تشویق جامعه مسلمین به ازدواج، در فکر خانواده خود نیز بودند و هنگامی که شرایط ازدواج دختر بزرگوارشان حضرت فاطمه علیها السلام فراهم شد، از میان خواستگاران متعدد که در میان آنان اشراف و صاحب منصبان نیز بودند، حضرت علی علیها السلام را پذیرفتند. زمانی که امیرالمؤمنین علیها السلام به خواستگاری آمدند، رسول خدا ﷺ فرمودند: علی جان؛ واقعیت این است که قبل از شما خواستگاران بسیاری آمدند، اما وقتی با دخترم در میان گذاشتم آثار ناخورسندی را در سیمای او مشاهده کردم. سپس رسول خدا ﷺ برخاستند و نزد دخترشان برای مشورت در مورد خواستگاری علی علیها السلام

رفته و فرمودند: من از پروردگار خود درخواست نمودم تا تو را به ازدواج بهترین و محبوب ترین خلقش در آورده، حال این علی علیها السلام است که به خواستگاری تو آمده، رأی و نظر تو چیست؟ چهره فاطمه علیها السلام باز شد اما حیا مانع سخن گفتن شده سکوت نمودند. در این هنگام رسول خدا ﷺ فرمودند: الله اکبر! سکوتش نشانه رضایت است. (۱)

خداوند متعال درباره این ازدواج زیبا می‌فرماید:

﴿مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ فَبِأَىٰ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ فَبِأَىٰ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ (۲)

دو دریای متلاطم را به هم متصل نمود و میان آن دو واسطه ای قرار داد که بر یکدیگر افزونی نمی‌جویند و شما ای مردم کدام یک از نعمت‌های خداوند متعال را انکار می‌کنید؟ از آن دو دریا لؤلؤ و مرجان به وجود آید، پس شما کدام یک از نعمت‌های پروردگار خود را تکذیب می‌کنید؟!

امام صادق علیها السلام فرمودند: منظور از این دو دریا، علی و فاطمه علیها السلام هستند، دو دریای عمیق از علم. دارای محبت عمیق و دائمی به یکدیگر، که هرگز تمام و قطع نمی‌گردد و از ازدواج آن دو لؤلؤ و مرجان یعنی حسن و حسین علیهما السلام پدید آید. (۳)

۱. فاطمه الزهرا علیها السلام بهجة قلب المصطفى ﷺ، ص ۵۴۷، به نقل از بحار الانوار: ج ۴۳ ص ۱۱۱.

۲. سوره الرحمن: ۱۹-۲۳.

۳. تفسیر قمی، ج ۲، ص ۳۴۴ و خصال، ج ۱ ص ۶۵.

پرهیز از زندگی مجردی

رسول خدا ﷺ در جهت نهی از زندگی مجردی فرمودند:

النكاح سنتی فمن رغب عن سنتی فلیس منی. (۱)

ازدواج سنت من است و هرکه از آن روی گردان شود از امت من نیست.

و در سخنی دیگر فرمودند:

ما یمنع المؤمن أن یتخذ أهلاً لعل الله أن یرزقه نسمة تشغل الأرض بلا إله إلا الله. (۲)

چه چیزی مانع می‌شود که مؤمن همسری اختیار کند؟ چه بسا خداوند به او فرزندان عینیت کند که زمین را به ذکر لا اله الا الله سنگین کنند.

حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام فرمودند:

زنی خدمت امام صادق علیه السلام آمد و عرض کرد: من برای تقرب به خدا تارک دنیا شده‌ام و تصمیم دارم هرگز ازدواج نکنم تا فضیلت و شرافتی در راه خدا کسب کنم. امام صادق علیه السلام به این زن فرمودند:

انصرفی فلو كان فی ذلك فضل لكانت فاطمه علیها السلام احق به منك انه لیس احد یسبقها الی فضل. (۳)

از این تصمیم منصرف شو که اگر تنها زیستن و زندگی مجردی فضیلت بود، حضرت فاطمه علیها السلام از تو به این کار سزاوارتر بود چرا که هیچ

۱. بحار الانوار: ج ۱۰۰ ص ۲۲۰. ۲. من لایحضره الفقیه: ج ۳ ص ۳۸۲.

۳. بحار الانوار: ج ۱۰۰ ص ۲۱۹.

کس نیست که در فضیلت‌ها از حضرت فاطمه علیها السلام سبقت گرفته باشد.

دلایل زندگی مجردی

زندگی به سبک غربی بر اساس خود محوری و فرار از مسئولیت‌های انسانی و الهی است و در تأمین نیازهای جنسی، تنها به شکل حیوانی آن اکتفا می‌شود که برای رسیدن به آن هر کار قبیحی مجاز شمرده می‌شود. در جامعه ما به غیر از مسائل فوق، علت‌های دیگر تجرد عبارتند از:

دوران تحصیلات طولانی و اشتغال غیر ضروری بانوان و به تبع آن بیکاری گسترده جوانان جویای کار، استقلال مالی بانوان در اثر اشتغال، بالا رفتن توقعات بی‌جا و مهم‌تر از آن، تغییر نگرش در سبک زندگی جوانان که کمترین نتیجه آن تباهی نسل جوان در اثر گناهان مختلف است.

و در روایتی رسول خدا ﷺ فرمودند:

أكثر أهل النار العزاب. (۱)

بیشترین اهل جهنم از میان افراد مجرد هستند.

و نیز فرمودند: بهترین‌های امت من از کسانی هستند که ازدواج نموده‌اند و شروترین آنان در میان بی‌همسران هستند. (۲)

بنابراین با توجه به جمعیت ۲۲ میلیونی جوانان مجرد کشور، که تاکنون ازدواج نکرده‌اند شایسته است سنت نبوی (ترویج و تشویق به ازدواج) احیاء و شورای ازدواج در مساجد یا مراکز فرهنگی معتبر در سراسر کشور

۱. من لایحضره الفقیه: ج ۳ ص ۳۸۴. ۲. مستدرک الوسائل: ج ۲ ص ۵۳۱.

تشکیل شود، تا ضمن ثبت مشخصات مجردین هر منطقه، موانع ازدواج هر یک از آنان بررسی و حتی الامکان برطرف شود.

ثمرات ازدواج

پیامبر مکرم اسلام ﷺ فرمودند:

زَوْجُوا اِيَّاكُمْ، فَاِنَّ اللّٰهَ يَحْسِنُ لَهُمْ فِىْ اَخْلَاقِهِمْ وِىْ وَسْعٍ لَهُمْ فِىْ اَرْزَاقِهِمْ وِىْ زِيَادَةٍ فِىْ مَرْوَاتِهِمْ .

بی همسران را همسر دهید تا خداوند متعال اخلاقشان را نیکو و روزیشان را گسترده و جوانمردی و مروت آنان را زیاد کند. (۱)

هشدار جدی:

نیز آن حضرت فرمودند:

من ادرك له ولد و عنده ما يزوجه فلم يزوجه فاحدث فالاثم بينهما.

هرکس فرزندی داشته باشد که نیازمند ازدواج است و مقدمات ازدواج او را فراهم نکند، تا این که مرتکب گناهی شود، او نیز همراه فرزندش در گناه شریک است. (۲)

۲

ازدواج به هنگام

۱. بحار الانوار: ج ۱۰۰ ص ۲۲۲.

۲. تفسیر کنزالدقایق: ج ۹ ص ۲۸۷.

شرط شیعه حضرت فاطمه علیها السلام بودن

مردی به همسرش گفت: نزد حضرت فاطمه علیها السلام دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برو و از ایشان سؤال کن آیا من از شیعیان شما هستم یا خیر؟ آن زن خدمت حضرت زهرا علیها السلام آمده و همین سؤال را پرسید. حضرت زهرا علیها السلام فرمودند: قولى له: إن كنت تعمل بما أمرناك، و تنتهي عما زجرناك، فأنت من شيعتنا، و إلا فلا. ^(۱)

به همسرت بگو: اگر به آن چه که ما می‌گوییم عمل می‌کنی و از آن چه نهی می‌کنیم دوری کنی از شیعیان ما هستی در غیر این صورت از شیعیان ما نیستی.

ازدواج به هنگام

با توجه به اهمیت و ضرورت ازدواج، لازم است این امر خیر در زمان خود انجام گیرد. بدیهی است هر چه در این کار مهم تأخیر صورت گیرد از اهداف اولیه و عالیّه آن فاصله گرفته ایم.

دستور خداوند به ازدواج به موقع دختران

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ان الله عزوجل لم يترك شيئا مما يحتاج اليه الا علمه نبيه صلی الله علیه و آله و سلم
فكان من تعليمه اياه انه صعد المنبر ذات يوم فحمد الله و اثنى
عليه ثم قال صلی الله علیه و آله و سلم: ايها الناس إن جبرئيل أتاني عن اللطيف
الخبير فقال: إن الأبقار بمنزلة الثمر على الشجر، إذا أدرك
ثمرة فلم يجتنى، أفسدته الشمس و نشرته الرياح و كذلك
الأبقار إذا أدركنى ما يدرك النساء فليس لهنّ دواء إلا البعولة و
الألم يؤمن عليهن الفساد، لانهنّ بشر. ^(۱)

خداوند متعال آن چه را که مردم به آن احتیاج داشته اند، برای

۱. البرهان فی تفسیر القرآن: ج ۴ ص ۶۰۲.

۱. مرآة العقول: ج ۲ ص ۲۹.

رسول خود بیان فرموده است و از جمله چیزهایی که به رسول خود تعلیم داد این بود که روزی رسول خدا ﷺ بر فراز منبر رفتند و پس از حمد و ثنای الهی فرمودند: ای مردم! جبرئیل از جانب خداوند لطیف و خبیر برای من خبر آورد که دختران باکره همانند میوه درختان هستند. همان گونه که اگر میوه درختان هنگامی که می‌رسند چیده نشوند آفتاب آنان را فاسد و بادها آن را پراکنده می‌سازد. هنگامی که دختران به بلوغ می‌رسند و آن چه را که زنان متوجه می‌شوند آنان نیز متوجه شوند، دارویی جز شوهر نمودن ندارند در غیر این صورت از فساد ایمن نخواهند بود چرا که آنان بشر هستند و بشر مصون از خطا و لغزش نیست.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

من سعادة الرجل ان لا تحيض ابته في بيته. (۱)

از سعادت مرد آن است که دخترش در خانه اش عادت ماهیانه نبیند (یعنی اولین عادت ماهانه را در خانه شوهرش ببیند).

حضرت فاطمه زهرا عليها السلام به عنوان سیده النساء العالمین در این مورد نیز می‌تواند بهترین الگو برای بانوان پیرو مکتب اهل بیت عليهم السلام باشد با وجودی که حضرت فاطمه عليها السلام معصوم از هر نوع لغزش و خطایی بودند، اما برای آن که الگویی مناسب برای همگان باشند، در سن ۹ سالگی با امیرالمؤمنین عليه السلام ازدواج نمودند. (۲)

۱. من لایحضره الفقیه: ج ۳ ص ۴۷۲.

۲. البته باید توجه داشت که در امروز دختران، در این سن بعید است عادت ماهیانه ببینند، اما نباید از ازدواج به هنگام دختران نیز غفلت کرد.

برخی از خانواده‌ها ازدواج دخترشان را به بهانه ادامه تحصیل به تاخیر می‌اندازند. این در حالی است که اولویت اول از نظر اسلام و مکتب اهل بیت عليهم السلام برای جوانان ازدواج است، و چنان چه نیاز ضروری به ادامه تحصیل بود، می‌توان پس از ازدواج، با خاطری آسوده تر و زندگی سالم تر تحصیل را ادامه داد.

دلایل افزایش سن ازدواج

یکی از معضلات در جامعه امروزی افزایش نگران کننده سن ازدواج است. افزایش سن ازدواج دلایل مختلفی دارد که برخی از آنها عبارتند از:

۱. عدم اعتماد و توکل بر خدا.
 ۲. توهم لزوم فراهم نمودن تمامی شرایط و لوازم زندگی.
 ۳. بالا رفتن سطح توقعات.
 ۴. تحصیلات بی مورد و غیر ضروری بانوان.
 ۵. اشتغال گسترده غیر ضروری بانوان.
 ۶. بیکاری جوانان جویای کار و تن آسایی برخی دیگر که خود مشکلات فراوانی را بر جامعه تحمیل کند.
- بالا رفتن سن ازدواج باعث کمتر شدن شور و نشاط جوانی، کم شدن حوصله، کاهش ناباروری (در موارد متعددی باعث ناباروری دائم می‌شود)، عدم علاقه به فرزند آوری و قانع شدن به تک فرزندی که همگی این معضلات نقش مؤثری در کاهش شدید جمعیت دارد.

رؤیاهای دست نیافتنی

جوانی که فراهم نمودن تمامی امکانات رفاهی را بر ازدواج مقدم می‌سازد، یا جوانی که تن به سختی کار و تلاش نمی‌دهد و در رؤیای درآمد کلان و شغل‌های کاذب و پول‌های بادآورده می‌ماند، پدر و مادری که مانع ازدواج دختر خود شده و ادامه تحصیلات بی‌مورد او را بهانه می‌کنند و یا در انتظار خواستگار ثروتمند و با موقعیت بالا می‌مانند، و یا دختری که به مدرک و درآمد خود می‌بالد و در خیال خود خواستگاری با اسب سفید و کالسکه ای طلائی نقاشی می‌کند و... همگی زمانی از خواب غفلت بیدار می‌شوند که عمر گران‌مایه و سن مفید ازدواج گذشته است. و ای بسا لذت پدر یا مادر بودن یا همسر شدن را از دست بدهند. و با کمال تأسف این بانوان هستند که بیشترین زیان و آسیب را متحمل می‌شوند. به خودآییم و معیارهای مادی خود را تبدیل به ملاک‌های الهی نماییم تا هم از دنیای مفید استفاده کنیم و هم از معنویات بهره مند شویم.

آمار نگران‌کننده ۲۵۰۰۰۰۰ دختر فارغ‌التحصیل با سن بالای ۲۸ سال و مجرد، زنگ خطر و هشدار جدی برای جامعه است. این هشدار در ابتدا متوجه بانوان، سپس خانواده‌های آنان، آن‌گاه متوجه مسئولین است، که ممکن است با تفکر (بانوان) و تأمل (خانواده‌ها) و برنامه ریزی دقیق (مسئولین)، این مشکل حل یا حداقل برای نسل بعد برطرف شود.

۳

ازدواج آسان

حضرت فاطمه علیها السلام، کمال زیباییها

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

لو كان الحسن شخصا لكانت فاطمة بل هي أعظم إن فاطمة
ابنتي خير أهل الأرض عنصرا و شرفا و كرما. (۱)

اگر زیبایی تبدیل به انسان می شد، آن انسان فاطمه علیها السلام بود. بلکه او
بالاتر از زیبایی است. (۲) همانا دخترم فاطمه بهترین خلق روی
زمین از نظر طینت، شرافت و کرامت است.

ازدواج آسان

ازدواج آسان به معنای برداشتن ملاکها و معیارهای شرعی و عرفی
صحیح نیست، بلکه به معنای حذف تشریفات زائد و رسومات کهنه و
جاهلی است. مهم ترین ملاک اسلام برای انتخاب همسر، ایمان و اخلاق
است. تمامی امتیازات و معیارها مانند: مال و ثروت، زیبایی و جمال،
موقعیت اجتماعی و شغلی بدون ایمان و اخلاق، ارزش و اعتباری که ندارد
هیچ، مایه شر و فساد هم خواهد شد. اما ایمان و اخلاق به تنهایی تمامی
کمبودها و نواقص مادی را جبران می کند. به همین دلیل در احادیث و
روایات اهل بیت علیهم السلام از انتخاب جوان فاسد، گناه کار، شارب الخمر، بد
اخلاق و بد خانواده به عنوان همسر و شریک زندگی به شدت نهی شده
است. از آن سو به انتخاب همسر با ایمان و با اخلاق سفارش شده است.

ایمان و اخلاق یا فتنه و فساد

ابراهیم همدانی می گوید: حضرت امام محمد باقر علیه السلام با خط مبارک
خودشان برای من نوشتند: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إذا جاءكم من ترضون خلقه و دینه فزوجوه إلا تفعلوه تكن

۱. مائة منقبة: ص ۱۳۵، و فرائد السمطين.

۲. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام علاوه بر کمال زیباییها، زیبایی آفرین نیز بودند، حسن آفرین و
حسین آفرین، محسن آفرین، زینب آفرین.

فتنة في الأرض و فساد كبير. (۱)

با شخصی که از دین و اخلاقش راضی هستید ازدواج کنید که اگر چنین نکنید، فتنه و فساد بزرگی در جامعه پدیدار خواهد شد. بنابراین پس از تحقیق کامل و اطمینان خاطر از ایمان و اخلاق همسر آینده، لازم است مقدمات ازدواج را به سرعت فراهم نمود و از رسومات دست و پاگیر و تشریفات زائد، مانند: مهریه سنگین، شیربها، جهیزیه غیر ضروری و... که در اصل ازدواج وقفه ایجاد می‌کند باید دوری نمود.

اقدام رسول خدا ﷺ در پرهیز از تشریفات

هنگامی که حضرت علی علیه السلام، به خواستگاری حضرت زهرا علیها السلام تشریف بردند، رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با توجه به رضایت قلبی دخترشان و شناخت کامل از شخصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به آسانی شرایط ازدواج را فراهم کردند و به حضرت علی علیه السلام فرمودند: برای ازدواج از مال دنیا چه چیزی در اختیار شماست؟ حضرت علی علیه السلام فرمودند: شمشیر و زره و شتری برای کسب و کار دارم. پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: شمشیر را برای جهاد و شتر را برای کسب و کار نیاز داری ولی می‌توانی زره خود را بفروشی و برای مهریه قرار دهی.

امیرمؤمنان علیه السلام زره خود را به ۴۸۰ درهم فروختند و پول آن را تحویل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دادند که با آن مبلغ، برخی اثاث ضروری منزل و لوازم ساده عقد و عروسی خریداری شد. پس از یک ماه که از اجرای خطبه عقد

گذشت، پیشنهاد عروسی توسط برخی اصحاب و نزدیکان، به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم داده شد و کمتر از یک روز مقدمات عروسی فراهم شد. غذایی تهیه و مسلمانان دعوت شدند.

در برخی نقل‌ها آمده که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در شب عروسی هنگامی که دست فاطمه علیها السلام را در دست علی علیه السلام گذاشتند، فرمودند:

هذه وديعة الله و وديعة رسوله محمد عندك، فاحفظ الله و احفظني فيها. (۱)

این امانت خدا و رسولش در نزد توست. پس بانگهداری از او از خدا و رسولش نگهداری کن.

حضرت علی علیه السلام همسر خود را به خانه خود که در مدینه آماده (یا اجاره) نموده بودند بردند. و پس از مدتی توانستند در کنار خانه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خانه ای برای خود بسازند.

بنابراین تمام مقدمات و مراسم ازدواج امیرالمؤمنین با فاطمه زهرا علیها السلام از خواستگاری، عقد، دوران نامزدی، تهیه جهیزیه، عروسی و آماده کردن خانه در زمانی کمتر از دو ماه برگزار شد. امروزه نیز بسیاری از خانواده‌هایی که در عمل (نه سخن) پیرو خانواده آسمانی امیرالمؤمنین و فاطمه زهرا علیها السلام هستند، چنین مراسم‌هایی برگزار می‌کنند.

افراط و تفریط غلط

گروهی دیگر که از خواسته‌های نفسانی خود یا آداب و رسوم محلی و قومی و قبیله ای پیروی می‌کنند، سالها در مقدمات و رسومات غلط و

مراسم های مختلف از قبیل: خواستگاری و میهمانی آشنایی، جلسات متعدد مشورتی والدین و اقوام، بله برون، اجرای خطبه عقد، خنچه عروس، خنچه داماد، خریدهای مختلف بازار ویژه عروس یا داماد، جشن عقد، شب چله، هدیه و عیدی بردن در تمامی مناسبت ها و اعیاد دوران نامزدی، حنا بندان، مراسم عروسی، پاتختی، مادر زن سلام و... می مانند. برنامه هایی که معمولا عروس و داماد به آن راضی نیستند و در حقیقت والدین و اقوام، بیشتر این مراسم ها را برای خود برگزار می کنند. صفا، صمیمیت، سادگی و صداقت شرط اولیه زندگی زوج های جوان است و هر آن چه به آن آسیب می رساند باید از مراسم های ازدواج حذف شود.

گروهی دیگر با حذف تمامی تشریفات شرعی و عرفی صحیح و تنها با آشنایی خیابانی و قهوه خانه ای و اینترنتی، به خیال خام خود ازدواجی مدرن و غربی را در سر می پروراندند، غافل از آن که چنین ازدواج های مدرنی، طلاق های مدرن را در پی دارد. آمار نشان می دهد که بسیاری از این زندگی ها یک سال هم دوام نداشته است.^(۱) با توجه به الگوی زیبای ازدواج امیر المؤمنین و فاطمه زهرا علیها السلام کار هر دو گروه فوق در حذف تمام مقدمات یا افزودن مراسم های بیهوده نشانه ای آشکار از جهل و بی خبری است نه تمدن و فرهنگ. آن چه اسلام به آن اهمیت می دهد و اصل و اساس زندگی را تشکیل می دهد ایمان و اخلاق زوجین است.

۱. بنا بر خبری که در جراید آمده بود: صاحب یکی از تالارهای مجلل پایتخت که قصد برگزاری جشن سالروز ازدواج های سال گذشته در تالار خود را داشت، پس از تماس با ۳۶۰ زوج مورد نظر، متوجه شد که ۲۵۰ نفر از آنان طی سال گذشته طلاق گرفته اند، زندگی مشترک برخی از این زوج های جوان که معمولا از قشر ثروتمند جامعه بودند، کمتر از یک ماه دوام داشته است. چرا؟!!

ع

ساده زیستی بهترین سلیقه زندگی

درخواست از همسر به قدر توان

حضرت زهراء عليها السلام به امیرالمؤمنین عليه السلام فرمودند:

يا أبا الحسن إني لأستحي من إلهي أن أكلف نفسي ما لا تقدر عليه. (۱)

ای ابوالحسن من از خدای خود حیا می‌کنم که آن چه را در توان تو نیست از تو بخواهم.

ساده زیستی، بهترین سلیقه زندگی

سلیقه افراد در انتخاب اسباب و لوازم زندگی، مختلف است. برخی تنها لوازم ضروری اولیه و مورد نیاز زندگی و کار خود را تهیه می‌کنند، اما برخی دیگر به طور دائم به دنبال لوازم غیر ضروری و لوکس و مد روز هستند. دسته دوم پس از مدتی دچار بیماری روحی می‌شوند به نحوی که هرچه مدل‌های جدیدتری به بازار می‌آید بلافاصله از انتخاب قبلی خود پشیمان می‌شوند، اگر بتوانند آن را تهیه می‌کنند و اگر نتوانند دچار حسرت و اندوه می‌شوند، عطش مصرف زدگی آنان اشباع نمی‌شود، و چشمان آنان همواره به دنبال زندگی دیگران است. اما دسته اول با روح قناعتی که دارند آسوده خاطر زندگی می‌کنند، هرگز دچار حسرت نمی‌شوند، ضمن آن که خاصیت اسباب و اثاث و لوازم ساده این است که هیچ وقت کهنه نشده و از مد نمی‌افتد. توصیه اسلام ناب به پیروان خود استفاده صحیح از نعمت‌های الهی و پرهیز از اسراف و مصرف غلط است که چیزی جز ضایع کردن نعمت‌ها نیست. کسانی که اطلاع کافی از زندگی صحیح ندارند، گمان می‌کنند اسراف و زیاده روی در مصرف هر چیز، یا تهیه لوازم تجملی و تزئینی، ارزش و جایگاه آنان را در میان اطرافیان و جامعه بالا می‌برد غافل از آن که بالعکس باعث سقوط ارزش و جایگاه آنان و در مواردی موجب

تنفر مخفی اطرافیان نیز می‌شود. علاوه بر آن که حسرت و آه برخی دیگر را به دنبال دارد.

ساده زیستی حضرت زهرا علیها السلام

زندگانی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در کمال ساده زیستی و قناعت آغاز شد تا الگویی شود برای دیگران، ضمن آن که ساده زیستی کمال زندگی انسانی است. لوازم و اثاث منزل حضرت فاطمه علیها السلام شامل لوازم ضروری اما ساده بود که برای اکثر جامعه آن روز قابل تهیه بود. جهیزیه حضرت فاطمه علیها السلام که از فروش زره امیرالمؤمنین علیه السلام تهیه شد، مجموعاً هفده قلم لوازم مورد نیازی بود که وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن‌ها را مشاهده نمودند فرمودند: خداوندا! این ازدواج را بر این خانواده که بیشتر ظروفشان گلین و سفالین است مبارک فرما. آن‌گاه امیرالمؤمنین علیه السلام نیز هنگام عروسی ۵ قلم از لوازم ضروری منزل را با خود به خانه فاطمه علیها السلام آوردند که مجموع اثاثیه و لوازم منزل آنان را تشکیل می‌داد. ^(۱) برخی از این لوازم با توجه به موقعیت آن زمان عبارت بودند از:

یک عدد پیراهن و یک روسری بزرگ و یک عدد حوله، دو دست رخت خواب، چهار عدد بالش، پرده ای از پشم، یک عدد آسیاب دستی، مشک آب، طشت لباس شویی، چند عدد کوزه و ظرف گلی و سفالین، فرش از پوست و یک عدد عبا. ^(۲)

دعوت به ساده زیستی با عمل

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، در طول زندگانی خویش همواره دعوت کننده

۱. فرهنگ فاطمیه: ص ۲۲۵. ۲. فاطمه زهرا، سرور دل پیامبر، ص ۵۷۵.

به سوی وارستگی از تجملات دنیا و دل سپاری به خدا بودند؛ اما نه فقط دعوت با زبان، که دعوت با تمام وجود و در عمل؛ دعوتی که ارزش و تأثیرش در هدایت و تربیت پیروانشان، از هزاران دعوت زبانی بیشتر و مؤثرتر بود. زندگانی ایشان بر بی اعتنایی به زخارف دنیایی و قناعت به حداقل نیازهای ضروری بنا نهاده شده بود. زندگانی به دور از تشریفات و تجملات و در عین سادگی، لبریز از صفا، نشاط و زیبایی‌های معنوی. ساده زیستی حضرت فاطمه علیها السلام از روی فقر و ناداری نبود بلکه برخاسته از اوج معرفت و غنای روحی آن حضرت بود. بهترین شاهد این مدعا، دورانی از زندگانی ایشان است که فدک در اختیارشان بود. فدک، سرزمین حاصل خیزی بود که می‌توانست تمام گندم مورد نیاز مدینه را تأمین کند. ^(۱)

بعد از آن که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم، به فرمان خداوند، و به جبران زحمات بی دریغ حضرت خدیجه علیها السلام به اسلام ^(۲) فدک را به دخترش فاطمه علیها السلام بخشیدند، درآمد بسیار آن نتوانست صفا و سادگی زندگی ایشان را دگرگون سازد؛ چراکه حضرت فاطمه علیها السلام، تمام حاصل فدک را فدای رضایت و خشنودی خداوند می‌کرد. هنگام برداشت محصول فدک، زمان شادی فقرای مدینه بود.

اسیر مد و مدل

امروزه برخی از زوج‌های جوان زندگی خود را در حالی آغاز می‌کنند که مخارج زائد و هزینه‌های فراوانی را بابت تهیه لوازم غیر ضروری و غیر قابل

۱. درآمد فدک را تا ۱۲۰۰۰۰ سکه طلا در سال ذکر کرده‌اند. بحار الانوار: ج ۲۹ ص ۱۱۸.

۲. حضرت خدیجه علیها السلام تمام ثروت خویش را در اوج نیاز اسلام در راه خدا تقدیم نمود.

استفاده می‌کنند، و فضای خانه خود را تبدیل به موزه، نمایشگاه یا فروشگاه می‌کنند. ویتترین‌های بزرگ و جاگیر، آیینه شمعدان‌هایی که حتی برای یک مرتبه هم مورد استفاده قرار نمی‌گیرند، میز تلویزیون‌های بزرگ و مدل دار، میز غذا خوری و میزهای کوچک و بزرگ مخصوص مبل‌مان، مجسمه‌های رنگارنگ، ظرف‌های لوکس، تزئینات خیره‌کننده، تجملات و تشریفات زائد که همگی به دور شدن از سیره فاطمی می‌انجامد و سطح زندگی و مخارج آن را بیهوده بالا می‌برد. و تأسف آورتر آن که هر از چند گاهی لوازم زندگی را بی جهت تعویض می‌نمایند تا به قول خودشان به روز شوند. و گاه هزینه‌های سالیانه این جابه‌جایی‌ها به اندازه هزینه ازدواج زوج‌هایی است که در انتظار تهیه لوازم اولیه زندگی مدت‌ها ازدواجشان به تأخیر افتاده است.

نکته قابل توجه آن که معمولاً خانواده‌های رفاه زده و آسایش طلب از فرزند آوری خود داری می‌کنند، چرا که فرزند زیاد را با آسایش و رفاه خود و شعار غربی «فرزند کمتر رفاه بیشتر» در تضاد می‌بینند. سخن غیر منطقی برخی از این خانواده‌ها آن است که «قصد داریم هرچه داریم برای تک فرزندانمان هزینه کنیم»، غافل از آن که تک فرزندی یا فرزند کمتر همراه با آسایش فراوان و رفاه زده، مشکلات تربیتی فراوانی را برای خود فرزندان، خانواده و اجتماع به وجود می‌آورند.

مال و ثروت امانت خداست

برخی گمان می‌کنند چون درآمد خوب و مناسبی دارند هرگونه که بخواهند می‌توانند آن را مصرف کنند. غافل از آن که مال و ثروت در

حقیقت از آن خداست و به صورت امانت در اختیار انسان قرار گرفته تا به وسیله آن ضمن برطرف نمودن احتیاجات مادی خود در کسب معنویات با کمک نمودن به امو خیر و یا نیازمندان تلاش کند.

امام صادق علیه السلام به ابان بن تغلب فرمودند:

أُتِرَى اللهُ أَعْطَى مِنْ أَعْطَى مِنْ كَرَامَتِهِ عَلَيْهِ وَ مَنَعَ مِنْ مَنَعَ مِنْ هَوَانٍ بِهِ عَلَيْهِ لَا وَ لَكِنَّ الْمَالَ مَالُ اللَّهِ يَضَعُهُ عِنْدَ الرَّجُلِ وَدَائِعٍ، وَ جُوزَ لَهُمْ أَنْ يَأْكُلُوا قَصْدًا وَ يَشْرَبُوا قَصْدًا، وَ يَلْبَسُوا قَصْدًا، وَ يَنْكَحُوا قَصْدًا، وَ يَرْكَبُوا قَصْدًا، وَ يَعُودُوا بِمَا سَوَى ذَلِكَ عَلَى فُقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَ يَلْمُوا بِهِ شَعْنَهُمْ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ كَانَ مَا يَأْكُلُ حَلَالًا وَ يَشْرَبُ حَلَالًا، وَ يَرْكَبُ حَلَالًا، وَ يَنْكَحُ حَلَالًا، وَ مَنَ عَدَا ذَلِكَ كَانَ عَلَيْهِ حَرَامًا ثُمَّ قَالَ: ﴿وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾^(۱) أ تُرَى اللهُ ائْتَمَنَ رَجُلًا عَلَى مَالِ خَوْلٍ لَهُ أَنْ يَشْتَرِيَ فَرَسًا بَعِشْرَةَ آلَافِ دَرَاهِمٍ وَ يَجْزِيَهُ فَرَسَ بَعِشْرِينَ دَرَاهِمًا وَ يَشْتَرِيَ جَارِيَةً بِأَلْفِ دِينَارٍ وَ يَجْزِيَهُ جَارِيَةً بَعِشْرِينَ دِينَارًا وَ قَالَ: ﴿وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾^(۱)

آیا گمان کرده‌ای که خدا به هر کس مال و ثروت داده او را اکرام نموده و به هر کس نداده او را خار کرده است؟ هرگز چنین نیست، بلکه مال و ثروت از آن خداست که آن را نزد مردمان به امانت می‌گذارد، و به آنان اجازه می‌دهد که از این مال با میانه‌روی و تعادل بخورند و بیاشامند و بپوشند و ازدواج کنند و از مرکب سواری بهره‌مند شوند؛ و

۱. تفسیر عیاشی: ج ۲ ص ۱۳.

آنچه می‌ماند به فقراى مؤمنان بدهند، و نابسامانى زندگى آنان را سامان دهند؛ پس هر کس چنین کند، آنچه مى‌خورد و مى‌آشامد و سوار مى‌شود و ازدواج مى‌کند، بر وی حلال است، و چنان چه از اندازه متعادل و متعارف بگذرد و زیاده‌روى و اسراف کند بر وی حرام است. سپس امام صادق علیه السلام این آیه را خواندند: ﴿وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾ اسراف نکنید که خدا اسراف‌کنندگان را دوست ندارد. سپس فرمودند: آیا خیال مى‌کنید که خدا مردى را بر مالى که به او عطا کرده است امین بداند، که برای خود اسبى به ده هزار درهم بخرد، با اینکه اسب بیست درهمى برای او بس است؟ و آن‌گاه در قرآن بگوید: ﴿وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾ یا آن که خدا راضى است که مردى هزار دینار هزینه ازدواج خود کند در حالى که مى‌توانست با بیست دینار این کار را انجام دهد آن وقت در قرآن بفرماید: «اسراف نکنید که خدا اسراف‌کاران را دوست ندارد؟».

بنابر این متوجه مى‌شویم وقتى خداوند متعال به فردى مال و ثروت عطا مى‌کند، او را در آن مال امین قرار داده است، پس بر صاحب مال واجب است که همچون فردى امین و مورد اعتماد خدا عمل کند. ^(۱) از این روایت مى‌توان مصادیق هزینه نمودن‌های حرام دیگرى را تشخیص داد. به عنوان مثال خرید گوشی تلفن همراه، ماشین سواری، مبلمان منزل، میز تحریر اتاق کار و... با صرف هزینه‌های گزاف، از مصادیق اسراف و تبذیر است. در حالى که با هزینه نمودن یک پنجم یا یک دهم آن مبلغ هم امورشان مى‌گذشت و کفایت مى‌نمود.

۱. الحیة: ترجمه احمد آرام: ج ۳ ص ۱۲۴.

۵

در کنار خانواده

فاطمیون دور از آتش دوزخ

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

إِنَّمَا سَمِيَتْ ابْنَتِي فَاطِمَةَ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَطَمَهَا وَفَطَمَ مِنْ أَحْبَبِهَا مِنَ النَّارِ. (۱)

همانا دخترم، «فاطمه» نامیده شده چرا که خداوند متعال او و محبینش را از آتش جهنم دور نموده است.

حضور مؤثر در خانه

خداوند متعال در خلقت زن و مرد و با آگاهی کامل از مصالح زندگی بشری، دهها تفاوت اساسی بین آنان قرار داده است، تا هر یک بتوانند به وظایف خویش عمل کنند. روحیات مرد و خلقت وی برای کارهای سخت و طاقت فرسا خلق شده و کارهای اجرایی و بیرون از منزل بر عهده او نهاده شده است. از آن طرف روحیات زن برای کارهای داخل منزل، مدیریت خانه، همسر داری و فرزند داری تناسب بیشتری دارد و این وظایف مهم، سنگین و با ظرافت با فطرت زن سازگارتر است، بانوان نیز به این امور علاقه بیشتری نشان می دهند تا کارهای سخت و طاقت فرسا، به ویژه اگر بیرون از منزل باشد.

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند:

إِذَا امْرَأَةٌ رَفَعَتْ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا شَيْئاً مِنْ مَوْضِعِ إِلَى مَوْضِعٍ، تَرِيدُ بِهِ صِلَاحاً، نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهَا وَ مِنْ نَظَرِ اللَّهِ إِلَيْهَا لَمْ يَعْذِبْهُ. (۱)

هر زنی که در خانه شوهر خویش با هدف بهتر شدن فضای خانه،

وسیله‌ای را جابه‌جا کند، خدای عزوجل به او نگاه لطف و رحمت می‌کند. و هرکسی که خدا به او نظر کند، دیگر عذابش نمی‌کند.

مدیر داخلی منزل

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

الرجل سيد اهله و المرأة سيدة بيتها. (۱)

مرد مدیر خانواده است و زن مدیر داخلی خانه اش می‌باشد.

حضرت امام محمد باقر عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند: حضرت فاطمه عَلَيْهَا السَّلَام کارهای منزل را با حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَام این‌گونه تقسیم می‌کردند که خمیر کردن آرد و پخت نان و تمیز کردن خانه بر عهده ایشان باشد و کارهای بیرون از منزل از قبیل جمع آوری هیضم و تهیه مواد اولیه غذایی را حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَام انجام دهند. امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند: این تقسیم کار با رهنمود رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انجام گرفت آن‌گاه که رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: کارهای منزل را فاطمه عَلَيْهَا السَّلَام و کارهای بیرون از منزل را علی عَلَيْهِ السَّلَام انجام دهند. این‌جا بود که حضرت زهرا عَلَيْهَا السَّلَام با خوشحالی فرمودند:

فلا يعلم ما داخلني من السرور الا الله أكفائي رسول الله تحمل رقاب الرجال. (۲)

جز خدا کسی نمی‌داند که از این تقسیم کار تا چه اندازه خوشحال شدم زیرا رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مرا از انجام کارهایی که مربوط به مردان است بازداشت.

گروهی از زنان خدمت رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رسیده و عرضه داشتند: ثواب و فضیلت جهاد در راه خدا برای مردان است، ما چه کاری انجام دهیم که به وسیله آن بتوانیم پاداش مجاهدان در راه خدا را در یابیم؟

پیامبر رحمت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

مهنة احداكن في بيتها تدرك عمل المجاهدين في سبيل الله. (۱)

کار و اشتغال هر یک از شما در خانه‌اش، کار مجاهدان در راه خدا را جبران می‌کند.

کمک به مخارج زندگی

حضرت زهرا عَلَيْهَا السَّلَام در عین حال که از کارهای خارج از منزل دوری می‌نمودند، اما در مخارج زندگی به امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام با رسیدن و بافتن پشم آن هم داخل منزل کمک می‌نمودند. (۲)

گاه می‌شد که حضرت فاطمه عَلَيْهَا السَّلَام برخی از لوازم زندگی را در اختیار امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام قرار می‌دادند تا با فروش آن امرار معاش نمایند. (۳)

اشتغال بانوان در قرآن

خداوند متعال در قرآن پیرامون اشتغال دختران شعیب و برخورد حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام با آنان می‌فرماید:

﴿وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِّنَ النَّاسِ يَسْتُونَ وَوَجَدَ مِنْ

۱. روضه الواعظین: ج ۲ ص ۳۷۶. ۲. امالی صدوق: ص ۲۵۷.

۳. عوالم العلومی: ص ۱۷۸.

۲. بحار الانوار: ج ۴۳ ص ۸۱.

۱. نهج الفصاحة: ۶۱۴.

دُونِهِمْ أَمْرَاتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْتَعِي حَتَّى يُصَدِّرَ الرَّعَاءَ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ* فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ* فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ* قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ* (۱)

و هنگامی که حضرت موسی به چاه آب شهر مدین رسید، جماعتی از مردم را دید که مشغول آب دادن گوسفندان خود بودند. و دو دختر را دور از آنان دید که گوسفندان خود را از نزدیک شدن به آب باز می‌داشتند، به آنان فرمود: شما این جا چه می‌کنید؟ گفتند: قصد آب دادن گوسفندانمان را داریم اما وقتی که مردان کنار روند. و پدر ما پیروی کهنسال است. حضرت موسی گوسفندان آنان را آب داده و بلافاصله از آنان فاصله گرفتند...

نکته‌های زیبای آیه:

۱. دو دختر با هم بودند نه تنها، و نه یک دختر با یک نامحرم ﴿امراتین﴾
۲. جدای از مردان مراقب گوسفندان بودند ﴿تذودان﴾
۳. حضرت موسی عليه السلام به عنوان یک مرد غیور ناراحت شده و از آنها سؤال کردند ﴿ما خطبکما﴾

۴. آن دو گفتند کار ما آب دادن گوسفندان است اما وقتی که مردان از آبگاه بیرون روند ﴿حتی یصدر الرعاء﴾
۵. اشتغال آنان از روی ناچاری و ضرورت بود ﴿ابونا شیخ کبیر﴾
۶. حضرت موسی عليه السلام بلافاصله به کمک آنها رفته و پس از سیراب کردن گوسفندان از آنان فاصله گرفتند ﴿فسقی لهما ثم تولى﴾
۷. رعایت حداکثر حیاء در برخورد با نامحرم ﴿تمشی علی استحیاء﴾

سیره فاطمیون

پیروان مکتب فاطمی به ویژه بانوان محترم، باید بدانند که اشتغال بیرون از منزل آن هم در غیر ضرورت، با سیره حضرت زهرا عليها السلام منافات دارد و چنان چه قصد دارند در مخارج زندگی کمک کار همسر خویش باشند که کاری شایسته تقدیر است، می‌توانند این کار را با حذف هزینه‌های زائد زندگی انجام دهند. علاوه بر آن به کارهایی مشغول شوند که با شأن و جایگاه بانوان متناسب و به دور از اختلاط با نامحرم و حتی المقدور داخل منزل باشد، تا علاوه بر کار مفید، از مدیریت خانه و همسررداری و تربیت فرزندان غافل نشوند. البته شغل‌های اختصاصی، مانند پزشکی زنان لازم است بر عهده بانوان گذاشته شود. نه آن که رشته‌های تخصصی مردان را زنان و رشته‌های تخصصی زنان را مردان عهده دار شوند که این کار از مصادیق تشبیه زن به مرد و تشبیه مرد به زن است که در هر صورت از نظر شرعی حرام است. (۱)

۱. امروزه با کمال تأسف، برخی بانوان در رشته‌هایی تحصیل می‌کنند که هیچ تناسبی با شأن و جایگاه و روحیه آنان ندارد، مانند: معدن و مواد، حفر چاه نفت، عمران و... تأسف بارتر آن که

شیوه غریبون

برخی بانوان، با تغییر نگرش اسلامی و تبدیل آن به سبک زندگی غربی، بدون داشتن نیاز مادی واقعی، نه یک شیفت بلکه دو شیفت در بیرون از خانه مشغول به کار و جمع آوری مال و ثروت و خرید آپارتمان اضافی، اتومبیل مستقل و تجمل گرایی می‌باشند و نه تنها کوچک‌ترین نقشی در تأمین مخارج زندگی نداشته، بلکه هزینه‌های اضافی نیز بر خانواده خود تحمیل می‌کنند و بدتر از آن الگویی نامناسب برای اطرافیان، آشنایان و نزدیکان خود می‌شوند. این عده هیچ‌گاه نمی‌توانند وظایف اصلی و حقیقی خود را به خوبی انجام دهند. چرا که از نظر روحیه، تبدیل به مردی مصنوعی و از نظر کار، تبدیل به مردی ناقص شده و در همسراری ناتوان، در خانه داری کم‌کار و در فرزند آوری، کم‌همت شده‌اند. در نتیجه به ارزش و کرامت و جایگاه زن به شدت آسیب رسانده‌اند.

برخی مردان نیز عهده دار رشته تخصصی بانوان شده‌اند مانند پزشکی زنان و زایمان!!

۶

فرزندان، گل‌های بهشت

نجات در پیروی از خانواده فاطمه علیها السلام است

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

فاطمة بهجة قلبی و ابناها ثمرة فؤادی و بعلمها نور بصری و الأئمة من ولدها أمنا ربی و حبله الممدود بینه و بین خلقه من اعتصم بهم نجا و من تخلف عنهم هوی. ^(۱)

فاطمه علیها السلام مایه سرور قلب من است و فرزندان او میوه دل من و شوهر او نور چشم من و امامان از نسل او امین پروردگار من و وسیله اتصال خالق و مخلوق هستند. هر که به آنها پناه برد نجات یافت و هر که از ایشان دوری کرد هلاک شد.

۱. ارشاد القلوب: ج ۲ ص ۴۲۳.

فرزندان، گل‌های بهشت

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إن الولد الصالح ريحانة من رياض الجنة. ^(۱)

فرزند صالح گلی از گل‌های بهشت است.

فطرت سالم بشر خواستار تولید نسل، فرزند آوری، تربیت فرزند و محبت نمودن به اوست. زندگانی کوتاه و با برکت حضرت فاطمه علیها السلام با ولادت با سعادت و مبارک پنج فرزند: حسن و حسین، زینب و ام‌کلثوم و محسن علیها السلام همراه بود. ۹ سال زندگی با برکت و پنج فرزند با سعادت یعنی هر کمتر از دو سال یک فرزند. و به یقین اگر عمر گرانقدر حضرت فاطمه علیها السلام ادامه پیدا می‌کرد عالم خلقت از فیض وجود ذریه بیشتر و فرزندان دیگری از حضرت فاطمه علیها السلام بهره‌مند می‌شد.

نکته قابل توجه آن که ازدواج حضرت زهرا علیها السلام در اول ذی‌حجه، و ولادت با سعادت امام حسن علیها السلام اولین فرزندشان، در ۱۵ ماه مبارک رمضان بوده است. یعنی ۹ ماه پس از ازدواج، اولین فرزند به دنیا آمدند.

دیگر امامان معصوم علیهم السلام نیز همانند مادر بزرگوارشان صاحب فرزندان

۱. کافی: ج ۶ ص ۲.

فراوان و ذریه کثیر بودند، که امروزه آثار و برکات این نسل با عظمت در سراسر ایران اسلامی و در زیارتگاه‌های متعدد مشهود است، که قطب فرهنگی هر منطقه نیز می‌باشند.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

تَنَاقَحُوا تَكْثُرُوا فَإِنِّي أَبَاهِي بِكُمْ الْأَمَمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَوْ
بِالسَّقَطِ. (۱)

ازدواج کنید تکثیر نسل کنید که من در قیامت به فزونی امت خودم در میان دیگر امت‌ها افتخار می‌کنم حتی به کودکان سقط شده شما نیز مباحات می‌کنم.

پیروان مکتب فاطمی در زبان و عمل پیرو سنت نبوی و اهل بیت بزرگوارشان عَلَيْهِمُ السَّلَام بوده و از سیره و روش آن بزرگواران پیروی می‌کنند. و با ازدواج و تشکیل خانواده و فرزند آوری، جمعیت پیروان مکتب اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام را گسترش می‌دهند.

اما فرهنگ غربی، با مقابله قرار دادن فرهنگ فاطمی و با افزایش سن ازدواج، اشتغال غیر ضروری بانوان در خارج از منزل، پرداختن به تجمعات و زائدهات زندگی، اکتفا به یک یا دو فرزند آن هم در سنین بالا، گامی نامبارک در جهت کاهش نسل شیعیان اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام برداشته، و پرچم داران فرهنگ اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام را در خطر انقراض نسل قرار داده است.

برخی از زوج‌های جوان ماه عسل یک ماهه خود را تبدیل به چند سال می‌کنند و از فرزند آوری به بهانه تفریح و گردش و عیش و نوش خودداری

می‌کنند، که در بسیاری از این موارد به سبب تأخیر در باروری دچار ناباروری می‌شوند و تأسف آورتر کسانی که اگر به طور اتفاقی فرزند دار شوند، کودک بی گناه خود را ناجوانمردانه سقط می‌کنند تا مانع آسایش آنان نشود که این عمل نامشروع و غیر انسانی، نکبت دنیای آنان و عذاب آخرت را به دنبال خواهد داشت.

بهبانۀ تراشی ممنوع

یکی از اصحاب امام کاظم عَلَيْهِ السَّلَام می‌گوید: خدمت آن حضرت نامه ای نوشته و عرض کردم: مدت پنج سال است که از بچه دار شدن جلوگیری می‌کنم به دلیل آن که همسرم فرزند نمی‌خواهد و می‌گوید: تربیت فرزندان برای من دشوار است چرا که امکانات مناسبی نداریم. نظر شما چیست؟ امام کاظم عَلَيْهِ السَّلَام در پاسخ مرقوم فرمودند:

اطلب الولد فان الله عزوجل يرزقهم. (۱)

فرزند طلب کن که خداوند متعال روزی آن‌ها را می‌دهد.

حضور فعال اما غیر مستقیم زن در جامعه

باید دانست که بهترین نوع حضور زن در جامعه، حضور غیر مستقیم است که یکی از انواع آن تربیت نسل صحیح و سالم است. فرزندان که با همت و تلاش آنان، جامعه به پیشرفت خود ادامه می‌دهد. نمونه ای زیبا از مادران موفق که از دامن آنان مردانی به معراج رفتند، مادران شهدا می‌باشند. اگر حضرت فاطمه زهرا عَلَيْهَا السَّلَام به عنوان «ام الائمه» و با فرزندان

چون حسن، حسین و زینب علیهم السلام عالمی را نورافشان نمودند، مادران شهداء نیز با الگو قرار دادن حضرت صدیقه کبری علیها السلام و تربیت فرزندان نمونه و موفق و پیرو مکتب اهل بیت علیهم السلام توانستند حضوری جدی و جاودانه در سطح جامعه و حتی بین الملل داشته باشند و سعادت و کمال خود، فرزندان و جامعه را تأمین نمایند و خود نیز تبدیل به الگویی دیگر برای دیگر زنان جامعه شدند.

از دامن زن مرد به معراج رود بر دامن مادر شهیدان صلوات

اجر و ثواب مادر

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هنگامی که زنی باردار می شود، همانند روزه دار شب زنده دار و مجاهد در راه خدا با جان و مال است و هنگامی که وضع حمل نمود، آن قدر اجر و پاداش دارد که قابل توصیف نیست، و اگر در این مدت از دنیا رود همانند شهید است و زمانی که به نوزادش شیر می دهد، با هر مکیدن شیر به او، اجر آزاد کردن یک اسیر از نسل حضرت اسماعیل را می دهند. و تمام گناهانش آمرزیده می شود. (۱)

۷

حفظ حریم ها و حرمت ها

فرزندان در کنار والدین

امام صادق علیه السلام در تأویل این آیه **﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ﴾**^(۱) کسانی که ایمان آوردند و فرزندانشان در ایمان از ایشان پیروی نمودند در قیامت فرزندانشان را به آنان ملحق کنیم و هیچ عملی را از ایشان کم نمی‌کنیم - فرمود:

الذین آمنوا، النبی و امیرالمؤمنین و الذریة و الأئمة الأوصیاء
ألحقنا بهم.^(۲)

منظور از «کسانی که ایمان آوردند»، پیامبر و امیرالمؤمنین علیه السلام و منظور از «ذریه»، امامان معصوم علیهم السلام هستند که در قیامت به ایشان ملحق می‌شوند.

و ابن عباس نیز ذیل این آیه شریفه گوید: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: این آیه درباره رسول خدا و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام است.^(۳)

۱. سوره طور: ۲۱.

۲. بصائر الدرجات: ج ۱ ص ۴۸۰.

۳. شواهد التنزیل: ج ۲ ص ۲۷۱.

حفظ حریم محرم و نامحرم

﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ﴾^(۱)

شیطان شما را از فقر می‌ترساند و به سوی فحشاء دعوت می‌کند. دین اسلام در جهت حفظ کرامت زن و شخصیت مرد، بین آنان مرزها و حریم‌هایی قرار داده است. چنانچه این حریم‌ها برداشته شود هیچ حرمت و احترامی باقی نخواهد ماند و البته بیشترین ضرر و زیان در روابط بی‌ضابطه محرم و نامحرم متوجه زن است. به همین دلیل خداوند متعال زنان را بیش از مردان به سرمایه عفاف و حیاء زینت داده است.

امام صادق علیه السلام:

الحیاء عشرة اجزاء تسعة فی النساء و واحد فی الرجال.^(۲)

حیاء ده قسمت است که ۹ بخش آن به زنان و یک قسمت از آن به مردان داده شده است.

حضرت فاطمه علیها السلام مادر حجاب و عفاف

حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام بهترین الگو در رعایت حریم عفاف و حیاء برای تمامی زنان و مردان می‌باشند که اگر این الگو در جامعه

۱. من لایحضره الفقیه: ج ۳ ص ۴۶۸.

۲. سوره بقره: ۲۶۸.

نهاده شده شود، تمام معضلات فرهنگی و مشکلات اجتماعی موجود بر طرف خواهد شد.

روزی رسول خدا ﷺ به اصحاب فرمودند: بهترین چیز برای زنان چیست؟ اصحاب منظور رسول خدا ﷺ را متوجه نشدند. حضرت علی رضی الله عنه همین سؤال را از فاطمه رضی الله عنها زهرائیه نمودند، حضرت فاطمه رضی الله عنها فرمودند: بهترین چیز برای زنان آن است که مردان را نبینند و مردان نیز آنان را نبینند. امیرالمؤمنین رضی الله عنه سخن فاطمه رضی الله عنها را برای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بردند.

رسول خدا ﷺ فرمودند: ﴿ذَرِيَّةٌ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ﴾^(۱) نسلی شبیه یکدیگر که برخی از آنان از برخی دیگر پدید آمدند.^(۲)

برداشته شدن حریم‌ها و شکسته شدن حرمت‌ها

جای بسی تأسف است که در جامعه اسلامی که پیرو مکتب اهل بیت علیهم السلام است، این چنین آسان حریم محرم و نامحرم برداشته می‌شود و بدتر از آن برداشته شدن این حریم مقدس در بین جوانان آن هم در مراکز تحصیل علم است. این در حالی است که تفکیک جنسیتی که کاری مشروع و عاقلانه است، حتی کشورهای غیر مسلمان هم به لزوم تفکیک جنسیتی در دوران تحصیل پی برده‌اند. در مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان رعایت می‌شود، اما در دانشگاه‌ها که بسیار مهم تر و حساس تر از دوران دیگر است به کلی برچیده می‌شود. پیامبر اکرم حضرت محمد

۱. سوره آل عمران: ۳۴. ۲. بحارالانوار: ج ۴۳ ص ۸۴.

مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

باعدوا بین انفاس الرجال و النساء فانه اذا كانت المعاينة و اللقاء كان الداء الذي لا دواء به.^(۱)

بین مردان و زنان (نامحرم) فاصله و جدایی ایجاد کنید که اگر محرم و نامحرم بایکدیگر در ارتباط باشند و رو در روی یکدیگر قرار گیرند جامعه به دردی مبتلا خواهد شد که درمانی برای آن نخواهد بود.

و در سخن دیگری فرمودند:

من كانت منكنّ تؤمن بالله و اليوم الآخر، لا تجعل زينتها لغیر زوجها، و لا تبدی خمارها و معصمها و ایما امرأة جعلت شيئاً من ذلك لغیر زوجها، فقد افسدت دينها و اسخطت ربها عليها.^(۲)

هر زنی که ایمان به خدا و روز قیامت دارد، نباید برای غیر شوهرش خودش را بیاراید و نباید سر و گردن و از میج دست به بالا را برای نامحرمان آشکار سازد که اگر چنین کند، دینش را فاسد کرده و پروردگارش را به خشم آورده است.

آثار شوم عادی شدن روابط

یکی از دردهای جانکاه که در اثر برچیده شدن حریم محرم و نامحرم ایجاد می‌شود، افزایش نگران‌کننده آمار طلاق است و به راستی برای

۱. مرآت الجنان: ص ۱۴۰. ۲. مستدرک الوسائل: ج ۱۴ ص ۲۴۴.

طلاق که فروپاشی بنیان مقدس خانواده را در پی دارد و تربیت صحیح فرزندان را تحت الشعاع خود قرار می‌دهد هیچ درمانی وجود ندارد. در تحقیقاتی که در یکی از کشورهای اروپایی صورت گرفته، زوج‌هایی که قبل از ازدواج تجربه روابط با نامحرم را داشته‌اند، حداقل ۴۰٪ بیشتر از سایرین در معرض طلاق قرار دارند.^(۱) از طرفی تحصیلات عالی دختران در دانشگاه‌ها بدون برنامه و بی هدف که تنها خاصیت آن آمار و ارقام بی نتیجه است (۶۷٪ دختران - ۳۳٪ پسران) باعث بالا رفتن سن ازدواج، کاهش امکان ازدواج و افزایش آمار طلاق در بین زوجین تحصیل کرده دانشگاهی است که به رقم نگران کننده ۷۸٪ در بین دیگر طلاق رسیده است. ثبت ۱۹ طلاق در ساعت و آمار نگران کننده شش میلیون مطلقه در کشور، درد جانکاهی است که علل و عوامل آن و راه‌های درمان آن در صفحات گذشته بیان شد و وظیفه همه مبلغان، دلسوزان و درد مندان را سنگین تر می‌کند.

حفظ حریم در برابر نابینا

این جاست که ارزش فوق العاده عمل حضرت زهرا علیها السلام در مواجه شدن با نامحرم مشخص می‌شود، حتی اگر آن نامحرم نابینا باشد. حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام از پدران بزرگوار خویش علیه السلام و ایشان از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل فرمودند: مردی نابینا وارد منزل شد، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام چهره مبارک خود را از آن نابینا مخفی نموده و پوشاندند. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: چرا خود را از او پوشاندی او که نابیناست و تو را نمی‌بیند؟

۱. بهشت جوانان، ص ۸۲ به نقل از روزنامه کیهان: ۱۳۷۱/۴/۴.

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام فرمودند:

ان لم یکن یرانی فانی اراه و هو یشم الریح.

اگر چه او مرا نمی‌بیند ولی من او را می‌بینم ضمن آن که اگر چه نابیناست ولی می‌تواند بوی مرا استشمام کند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله که از جواب زیبای دخترش فاطمه علیها السلام خرسند شده بودند فرمودند: اشهد أنك بضعة منی شهادت می‌دهم که تو جگر گوشه من هستی.^(۱)

گرفتار شدن زن در لجن‌زار غرب

غرب با لکه دار نمودن شخصیت زن و از بین بردن کرامت وی جامعه خود را در منجلاب نابسامانی و فساد غرق نموده است. خارج نمودن زن از جایگاه رفیع خود در منزل و سوء استفاده از نیروی کار ارزان، مطیع و گوش به فرمان او از یک سو، و بهره برداری از زنان به عنوان برده جنسی، آن هم به بهانه مضحک اعطاء حقوق زنان، معضلات و مشکلات فراوانی به وجود آورده است که در جوامع غربی به وضوح قابل مشاهده است و این روند خطرناک به جوامع اسلامی هم نفوذ پیدا کرده و در حال گسترش است. اما پیروان مکتب فاطمی هرگز به نسخه‌های فاسد غربی عمل نمی‌کنند و تنها الگوی خود را حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می‌دانند که فرمودند:

ادنی ما تكون من ربها ان تلزم قعر بیتها.^(۲)

نزدیک ترین حالت زن به پروردگار خویش حضور در خانه است.

بدیهی است مدیریت خانه و تربیت فرزند و همسررداری ملازم با حضور

۱. بحارالانوار: ج ۱۰۱ ص ۳۸.

۲. بحارالانوار: ج ۴۳ ص ۹۲.

در خانه است نه حضور افسارگسیخته و بی هدف در جامعه .

نتیجه مباحث فوق

یکی از مهم ترین نتایجی که با نگاهی به فرازهای نورانی از زندگانی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می توان استخراج نمود آن است که عمل نمودن به الگوهای رفتاری حضرت فاطمه زهرا علیها السلام باعث ایمن شدن خانواده و اجتماع از انواع مفاسد و آسیب هاست که در نهایت عامل افزایش جمعیت پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام خواهد بود. همان گونه که دور شدن از الگوی زندگانی پر خیر و برکت ایشان نتیجه ای جز غرق شدن در منجلاب فساد و تباهی نخواهد داشت و در نهایت باعث کاهش جمعیت مؤمنین خواهد شد. گرچه آثار شوم دیگری چه در دنیا و چه در آخرت نیز به همراه خواهد داشت.

امید است با تفکر، توجه و دور اندیشی راه صحیح را شناخته و با بصیرت کامل در مسیر آن حرکت کرده و نشان دهنده این مسیر نورانی به دیگران باشیم. ان شاء الله.

* * * * *

امیرمؤمنان علی علیه السلام فرمودند:

«زكاة العلم نشرة زكات علم منتشر نمودن آن است»^(۱)

این کتاب را مطالعه نموده و جهت استفاده در اختیار دیگران قرار دهید.

۸

شعر، شور و شعور فاطمی

آشنایم کن به دین فاطمه علیها السلام

ای نگار نازنین فاطمه علیها السلام

یادگار آخرین فاطمه علیها السلام

نام زهرا بهر قرآن شد نگین

نام تو نقش نگین فاطمه علیها السلام

خلقت من بهر عشق روی تو

رخ عیان کن مه جبین فاطمه علیها السلام

ساکنم بنما به کوی معرفت

آشنایم کن به دین فاطمه علیها السلام

هم سفر شو در مدینه با دلم

تا در بیت الامین فاطمه علیها السلام

مدایح، مراثی، مصائب

اگر نبود فاطمه

دست من و عنایت و، لطف و عطای فاطمه

قلب من و محبت و مهر و ولای فاطمه

طبع من و قصیده و مدح و ثنای فاطمه

جرم من و شفاعت روز جزای فاطمه

به بذل دست فاطمه! به خاک پای فاطمه

منم گدای فاطمه، منم گدای فاطمه

عصمت داوری نبود اگر نبود فاطمه

جنت و کوثری نبود اگر نبود فاطمه

هیچ پیمبری نبود اگر نبود فاطمه

احمد و حیدری نبود اگر نبود فاطمه

آنچه که آفریده حق بوده برای فاطمه

گفت از آن سبب نبی: من به فدای فاطمه

فاطمه‌ای که حق بود جلوه گر از شمایلش

فاطمه‌ای که «هل آتی» آمده در فضایلش

فاطمه‌ای که آسمان کشیده ناز سائلش

فاطمه‌ای که شد نبی شیفته‌ی فضایلش

کجا دریغ می‌کند، زمن عطای خویش را؟

زهی کرم جواب اگر دهد گدای خویش را!

مقام فاطمه

زهرا همان کسی است که بیت محقرش

طعنه زده به عرش و تمامی گوهرش

او را خدا برای خودش آفریده است

تا این که هر سحر بنشیند برابرش

شرط پیمبری به پسر داشتن که نیست

«مردی» پیمبر است که زهراست دخترش

مانند احترام خداوند واجب است

حفظ مقام فاطمه حتی به همسرش

یک نیمه‌اش نبوت و نیمش ولایت است

حالا علی صدایش کنم یا پیمبرش

دست توسل همه‌ی انبیا بود

بر رشته‌های چادری صبح محشرش

از من جدا مشو

با سینه‌ی شکسته علی را صدا مکن

این گونه پیش من گفتت را سوا مکن

هفتاد و پنج روز، زمن رو گرفته‌ای

امروز را بسیا و از این کارها مکن

من رو زدم تو خنده به تابوت می‌کنی؟!

این گونه با دلی که شکسته است تا مکن

پیراهن اضافه نداری عوض کنی

پس بر لباس خونی خود اعتنا مکن

از این طرف به آن طرف خانه پیش من

پیراهن حسین مرا جا به جا مکن

نوروز فاطمیه

ای نور ماه و سال تو را جستجو کنم

نوروز را به عشق شما گفتگو کنم

با یاد تو خانه تکانی این دلم

با آب دیده‌ی چهره خود شستشو کنم

من از بهار، عطر حضور تو می‌کشم

گل را به عشق جمال تو بو می‌کنم

یاد تو را به باغ و گلستان نمی‌دهم

من با تو کسب حال و هوای نکو کنم

مقصود دل ز کعبه و کرب و بلا تویی
 از گفتگوی تو طلب آبرو کنم
 راهی که آمدم تو به من داده ای نشان
 پس آمدم به میکده میل سبو کنم
 کی می شود تو با دل من همنشین شوی
 من عاشقانه با دل تو گفتگو کنم
 جا ماندگی ز قافله هم درد مشکلی است
 من آمدم که زخم دلم را رفو کنم
 من بی حسین و فاطمه بیچاره می شوم
 دستم بگیر بی تو من آواره می شوم

نوروز با بوی گل یاس

عید امسال پر از بوی گل یاس شده
 و پر از خاطره گندم و دستاس شده
 همه دشت گواهاند که با بوی بهار
 عطر یک خانه آتش زده احساس شده
 چنین سفره امسال تفاوت دارد
 سین هر سفره سلامی است که بر یاس شده
 روضه چادر خاکی همه جا پیچیده
 سیبها طعم خوش کوثر و اخلاص شده

جان گل‌های جهان پیشکش یاسی که
 زخمی سیلی باد و ستم داس شده

هفت سین فاطمیه

رسیده عید و دلها شاد و خرم
 همه در فکر دیدارند با هم
 همه آماده اند سفره بچینند
 به فکر سفره‌های هفت سینند
 منم در سفره دارم هفت سین را
 ولی توأم شده با داغ زهرا
 بود سین نخستین سیلی کین
 به روی مادرم با دست سنگین
 ببین بر سفره ام سین دوم را
 که سویی نیست در چشمان زهرا
 بگویم سین سوم تا بسوزی
 که مادر سوخت بین کینه توزی
 از این ماتم دل حیدر غمین است
 که سین چهارم سقط جنین است
 به روی سفره سین پنجم این است
 سر سجاده اش زینب حزین است

شده سفره پر از اشک شبانه

ششم سین مانده سوت و کور خانه

چه گویم ای عزیز از سین آخر

بود آن سینه مجروح مادر

گل زیبای محمدی

ای زلال چشمه ساران فاطمه معنی سبزه بهاران فاطمه

نام تو گل را شکوفا می کند قطره را مجذوب دریا می کند

از فروغت ماه حیران می شود چشم شب آینه باران می شود

تو شروع شعر حقانیتی آیت آیین معصومیتی

سوره ناب حقیقت چشم تو می گدازد مصطفی را خشم تو

تو فروغ دیده پیغمبری آبروی لاله های پر پری

ای گل زیبای احمد فاطمه کوثر ناب محمد فاطمه

پیامک های فاطمی

سالی که نکوست

این سال به نور فاطمیه زیباست

روزی تمام سال ما با زهراست

با بردن نام فاطمه فهمیدم

سالی که نکوست از بهارش پیداست

ذکر تحویل سال

در دو عالم جلال ما زهراست رمز تغییر حال ما زهراست

عید با فاطمیه می آید ذکر تحویل سال ما زهراست

آغاز سال با فاطمیه

بر دشمن و دوست اعتبارش پیداست

در سینه عاشقان مزارش پیداست

نوروز سر سفره زهرا هستیم

سالی که نکوست از بهارش پیداست

حیدر، زهرا، غم

بعد از نبی غم ماند و مولا ماند و زهرا

تنها مه برج تولا ماند و زهرا

روزی که ختم الانبیاء چشم از جهان بست

با یک جهان اندوه مولا ماند و زهرا

محور عالم خلقت

مفتاح رموز اسم اعظم زهراست

تاج شرف آدم و خاتم زهراست

فرمود نبی ام ابیها زیرا

اصل سبب خلقت عالم زهراست

یا فاطمة اغیثینی

از بهر نجاتم کمک فاطمه کافی است

از باغ بهشتم فدک فاطمه کافی است

از اطعمه و اشربه خوان الهی

قدر سر سوزن نمک فاطمه کافی است

عاشورای فاطمیه

از گریه عرش آسمان دریا شد یک قطره چکید و مثل عاشورا شد

با شال عزا مرد غریبی می‌گفت ایام عزای مادرم زهرا شد

۱۸ نقطه در سوره کوثر

چه تعبیری خدا در نقطه دارد که تفسیری جدا هر نقطه دارد

به تعداد بهار عمر زهرا همین اندازه کوثر نقطه دارد

یتیمان حیدر

بسوزد داغ از پا تا سرم را شکسته سنگ غم بال و پرم را

کند زینب سؤال از من که بابا کجا بردی شبانه مادرم را؟

آتش در آشیانه وحی

در گلشن رسالت آتش زیانه می‌زد

گل گشته بود خاموش بلبل ترانه می‌زد

در بوستان توحید یک ناشکفته گل بود

گر می‌گذاشت گل چین آن گل جوانه می‌زد

خانه بی فاطمه

دلا بیا به سرای علی سری بزنیم

به خانه ای که شکسته درش دری بزنیم

شنیده ام که در این روزها علی تنهاست

بیا به خانه بی فاطمه سری بزنیم

پرونده‌ام به دست اوست

زهرا که عنایتش به دنیا برسد

باشد که به فریاد دل ما برسد

یا رب سببی ساز که در روز حساب

پرونده ما به دست زهرا برسد

خیبر شکن

من علیم که خدا قبله نما ساخت مرا

جز خدا و نبی و فاطمه نشناخت مرا

من یکباره در از قلعه خیبر کندم

داغ زهرا به خدا از نفس انداخت مرا

تشیع جنازه

سردار بدر و خیبر دیگر ز پا فتاده

دستی به دوش سلمان دستی به سر نهاده

مهدی بیا کمک کن جد مطهرت را

بیرون ببر ز خانه تابوت مادرت را

حب علی

نمایان شد ز خط آتش و دود

که جرم فاطمه حب علی بود

کوثر علی

سوره کوثر از قرآن جدا شد طفل شش ماهه با مادر فدا شد

فهرست منابع

۱۷. شواهد التنزیل،	قرآن کریم
۱۸. غرر الحکم و درر کلم،	۱. احتجاج.
۱۹. فاطمه الزهرا بهیجة قلب المصطفی	۲. ارشاد القلوب
۲۰. فرهنگ فاطمیه	۳. البرهان فی تفسیر القرآن
۲۱. مائة منقبة	۴. الحیة
۲۲. مرآت النساء	۵. الخصال
۲۳. مرآة العقول	۶. الغیبة،
۲۴. مرآة القلوب	۷. کافی،
۲۵. مستدرک الوسائل	۸. امالی،
۲۶. معانی الاخبار	۹. امالی،
۲۷. من لایحضره الفقیه،	۱۰. بحار الانوار،
۲۸. نهج الفصاحة	۱۱. بصائر الدرجات،
	۱۲. بهشت جوانان
	۱۳. تفسیر عیاشی،
	۱۴. تفسیر قمی،
	۱۵. تفسیر کنز الدقایق
	۱۶. روضة الواعظین،

سؤالات کتاب سبک زندگی فاطمی

۱. بهترین الگو برای خانواده‌ها کدام است؟
الف. خانواده‌های ایمانی اسلامی ب. خانواده‌های جدید و نمونه ج. خانواده حضرت زهرا علیها السلام
۲. خانواده حضرت زهرا علیها السلام برای چه کسانی الگو می‌باشد؟
الف. اهل ایمان و تقوی ب. تمامی جوامع بشری ج. دوستان و محبان
۳. منظور از ماه و زهره در روایت رسول خدا صلی الله علیه و آله چیست؟
الف. امیرمؤمنان علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام ب. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام
ج. امام حسن و امام حسین علیهما السلام
۴. بهترین بنا در اسلام کدام است؟
الف. بنای دین و ایمان ب. ازدواج و تشکیل خانواده ج. بنای مسجد و عبادتگاه
۵. بیشترین اهل جهنم چه کسانی هستند؟
الف. تارکان نماز ب. معصیت کاران ج. افراد مجرد
۶. خداوند متعال دختران ازدواج نکرده را به چه چیزی تشبیه کرده است؟
الف. درختان سر سبز ب. میوه‌های رسیده ج. محصول آماده
۷. اگر زیبایی‌ها تبدیل به انسان می‌شد در چه کسی تحقق می‌یافت؟
الف. رسول خدا صلی الله علیه و آله ب. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام ج. امیرمؤمنان علیه السلام
۸. مهم‌ترین ملاک از نظر اسلام برای خواستگاری چیست؟
الف. ایمان و تقوی ب. زیبایی و موقعیت مناسب ج. خانواده و فامیل
۹. مراسم خواستگاری امیرمؤمنان علیه السلام تا ازدواج چه مدت طول کشید؟
الف. دو سال ب. کمتر از دو ماه ج. هشت ماه
۱۰. دوران ساده زیستی حضرت زهرا علیها السلام چه زمانی بود؟
الف. قبل از بخشش فدک ب. قبل از ازدواج ج. در همه دوران زندگی

۱۱. مال و ثروت انسان متعلق به کیست؟
الف. متعلق به خانواده ب. امانت الهی است ج. همه جامعه
۱۲. «فاطمه» در حدیث رسول خدا صلی الله علیه و آله چگونه معنا شده است؟
الف. جمع همه فضیلت‌ها ب. دور شدن ایشان و دوستانش از آتش دوزخ ج. نیکی‌ها و خوبی‌ها
۱۳. اشتغال بانوان در کدام یک از منابع اسلامی آمده است؟
الف. قرآن، سوره قصص: ۲۳-۲۶ ب. منابع روایی و فقهی ج. منابع اجتماعی و اقتصادی
۱۴. امام مجتبی اولین فرزند حضرت زهرا علیها السلام چه مدت بعد از ازدواج به دنیا آمدند؟
الف. دو سال ب. ۹ ماه ج. ۳ سال
۱۵. حیاء و عفت چگونه بین زن و مرد تقسیم شده است؟
الف. نیمی به مردان و نیمی به زنان ب. اکثر آن متعلق به مردان است ج. نه قسم متعلق به زنان و یک قسم به مردان
۱۶. نزدیک‌ترین حالت به خدا، از نظر حضرت زهرا علیها السلام چه زمانی است؟
الف. حالت عبادت. ب. حضور در منزل ج. حالت حجاب و حیاء
۱۷. از مهمترین آثار عمل به سیره و روش حضرت زهرا علیها السلام چیست؟
الف. افزایش جمعیت ب. آمادگی کامل برای عبادت ج. دور شدن از دنیا
۱۸. امام کاظم علیه السلام در جواب شخصی که برای فرزند آوردن بهانه تراشی می‌کرد چه نوشتند؟
الف. صبر و تحمل داشته باش. ب. فرزند بیاور که خدا روزی آنها را می‌دهد ج. در عمل به وظیفه کوتاهی مکن
۱۹. مدیریت داخلی خانه از نظر رسول خدا صلی الله علیه و آله بر عهده کیست؟
الف. بر عهده مرد ب. زن و مرد ج. بر عهده زن
۲۰. این سخن از کیست؟ «از خدا حیا می‌کنم کاری خارج از توان تو بخواهم»
الف. رسول خدا صلی الله علیه و آله ب. حضرت زهرا علیها السلام ج. امیرمؤمنان علیه السلام

پاسخنامه سوالات سبک زندگی فاطمی

الف	ب	ج	الف	ب	ج
☐ ۱	☐	☐	☐ ۱۱	☐	☐
☐ ۲	☐	☐	☐ ۱۲	☐	☐
☐ ۳	☐	☐	☐ ۱۳	☐	☐
☐ ۴	☐	☐	☐ ۱۴	☐	☐
☐ ۵	☐	☐	☐ ۱۵	☐	☐
☐ ۶	☐	☐	☐ ۱۶	☐	☐
☐ ۷	☐	☐	☐ ۱۷	☐	☐
☐ ۸	☐	☐	☐ ۱۸	☐	☐
☐ ۹	☐	☐	☐ ۱۹	☐	☐
☐ ۱۰	☐	☐	☐ ۲۰	☐	☐

نام.....نام خانوادگی.....نام پدر.....

سال تولد.....شماره شناسنامه.....تلفن.....

آدرس:.....